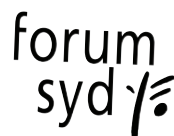

09-NÄTVERKETS PROGRAMFÖRKLARING

INFÖR SVERIGES
ORDFÖRANDESKAP I

EU 2009

{1}

SAMMANFATTNING

09-NÄTVERKET BILDADES 2007 och är en sammanslutning av **RFSU, Afrikagrupperna, RFSL, Kvinna till Kvinna, Amnesty International, RFSL Ungdom, Forum Syd, Svalorna Latinamerika** och **Sveriges Kvinnojournalers Riksförbund**. Tillsammans arbetar vi för att regeringen under det svenska ordförandeskapet 2009 ska uppmärksamma EU:s roll för att säkra människors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter (SRHR) oavsett kön och sexuell läggning – i och utanför Europa.

Regeringen har tagit fram fem prioriteringar inför förhandlingarna med den fransk/tjeckisk/svenska trojkan. Detta dokument syftar till att utifrån prioriteringarna visa kopplingarna till SRHR-perspektiven samt lyfta fram vad vi vill att regeringen ska göra under ordförandeskapet.

09-NÄTVERKET UPPMANAR REGERINGEN UNDER DET SVENSKA ORDFÖRANDESKAPET:

EU som global aktör och fortsatt utvidgning

➤ att verka för att FN:s säkerhetsråds resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet genomsyrar alla EU:s relationer med konfliktdrabbade länder och deras fredsbevarande insatser.

➤ att verka för att FN:s säkerhetsråds resolution 1820 om sexualiserat våld i väpnade konflikter genomsyrar alla EU:s relationer med konfliktdrabbade länder och deras fredsbevarande insatser.

➤ att arrangera en internationell konferens tillsammans med det civila samhället om hur handlingsplanen från befolkningskonferensen i Kairo ska implementeras.

➤ att strategiskt arbeta för att Europeiska ministerrådet kan anta ett tydligt och starkt språk för SRHR i rådsslutsatser om International Conference on Population and Development +15 (ICPD+15).

➤ att Sveriges regering fortsätter driva SRHR-frågor, tillsammans med likasinnade länder, som självklara förutsättningar för demokratiutveckling, mänskliga rättigheter och öppenhet inom och utom unionen och därmed tydligt utmanar intressen som ifrågasätter människor rätt att bestämma över sin kropp och sexualitet.

{1} SAMMANFATTNING forts.

Jobb, tillväxt och konkurrenskraft

➤ att verka för att EU:s medlemsstater ökar tillgången till preventivmedel och information så att unga tjejer och kvinnor ges möjlighet att välja när och om de önskar bilda familj, för att på så sätt öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden.

➤ att verka för att samkönade par som lever i partnerskap eller äktenskap erkänns juridiskt i alla medlemsstater, så att samkönade par får samma möjligheter som andra människor att röra sig fritt och arbeta inom unionen.

➤ att verka för att könsidentitet läggs till som diskrimineringsgrund så att även transpersoner skyddas i arbetslivet samt verka för att lagen i praktiken tillämpas i enlighet med lagens intention.

Ett tryggare och öppnare Europa

➤ att verka för att våld kopplat till sexualitet och kön, såsom människohandel, uppmärksammas inom det det polisiära, rättsliga, sociala och migrationspolitiska samarbetet inom EU.

➤ att EU instiftar lag som förbjuder hatbrott mot hbt-personer, på liknande sätt som EU gjort gällande rasistiskt våld.

➤ att verka för en gemensam lagstiftning där förföljelse på grund av sexuell läggning och könsidentitet inkluderas som asylgrundande skäl.

➤ att verka för ett gemensamt antidiskrimineringsdirektiv, som omfattar samhällsområden utanför arbetslivet, och som inkluderar samtliga diskrimineringsgrunder.

➤ att arbeta för att Europa är en trygg och säker plats där unga kvinnor och män kan utvecklas och göra fria val kopplat till sin sexualitet.

Östersjön och relationerna med närområdet

➤ att rikta skarp kritik mot de länder i EU som bryter mot de mänskliga rättigheterna, och särskilt uppmärksamma det som är kopplat till sexuella och reproduktiva rättigheter.

➤ att öka det samarbete i Östersjöregionen som syftar till att utbyta erfarenheter om hur länderna minskar spridningen av HIV och andra sexuellt överförbara sjukdomar samt arbetar med att förhindra oönskade graviditeter.

➤ att samarbetet med Östersjöregionen särskilt fokuserar på att motverka människohandel.

Klimat, miljö och energi

➤ att motverka de negativa följder för mänskliga rättigheter, inklusive sexuella och reproduktiva rättigheter, som klimatförändringar och miljökatastrofer kan innebära, t.ex. i samband med miljöflyktingskap.

➤ att aktivt verka för att EU ökar andelen finansiella resurser som syftar till att öka fattiga människors tillgång till information, rådgivning och preventivmedel för att ge dem möjlighet att planera antal barn.

➤ att arbeta för att EU tar med SRHR i analysen av humanitära program, som till att börja med omedelbart ska tillhandahålla "Minimal Initial Service Package" (MISP) för att sedan fortsätta med att tillhandahålla livsavgörande service som preventivmedel, säkra aborter och akut förlossningsvård.

{2}

OM 09-NÄTVERKET

09-nätverket bildades 2007 och är en sammanslutning av **RFSU, Afrikagrupperna, RFSL, Kvinna till Kvinna, Amnesty, RFSL Ungdom, Forum Syd, Svalorna Latinamerika** och **Sveriges Kvinnojourers Riksförbund**. Tillsammans arbetar vi för att regeringen under det svenska ordförandeskapet 2009 ska uppmärksamma EU:s roll för att säkra människors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter oavsett kön och sexuell läggning – i och utanför Europa.

Som NGO:s verksamma i Sverige och internationellt har vi lång erfarenhet och gedigen kunskap av att arbeta med mänskliga rättigheter, utifrån olika perspektiv såsom t.ex. kvinnor och säkerhet, barns rättigheter, homosexuella, bisexuella och transpersoners utsatthet, rätten till sin egen kropp, sexualitet och hälsa och hiv/aids.

{3}

SEXUELL OCH REPRODUKTIV HÄLSA OCH RÄTTIGHETER - EN VIKTIG FRÅGA FÖR EU

Hur mycket kan frågor om individens frihet och rättigheter vad gäller sexualitet och familjebildning ha med EU att göra egentligen? Mycket, säger vi. EU:s medlemsländer påverkar redan idag människors rätt till sin kropp och sexualitet genom lagstiftning och erfarenhetsutbyten, både inom EU och när unionen agerar internationellt.

BEGREPPET SEXUELL OCH REPRODUKTIV hälsa och rättigheter (SRHR) handlar om fysisk och psykisk integritet och sexuell självbestämmanderätt, oavsett kön eller sexuell läggning. SRHR grundar sig på mänskliga rättigheter och påverkar individens valmöjligheter i livet.

Begreppet SRHR innefattar till exempel rätten att själv bestämma om och när en människa vill **föda barn**, frihet från **våld i nära relationer**, frihet från **homofobiskt våld**, frihet från **människohandel** och **påtvingad prostitution**, tillgång till **preventivmedel**, fördomsfri **sexualundervisning** samt rätten och tillgången till **fri abort**. Regeringen har själv definierat begreppet i *"International Policy for Sexual and Reproductive Health and Rights"*, 2006.

Ett EU där människor inte kan leva med den de älskar, där kvinnor och män inte kan välja om de vill bli föräldrar eller där ungdomar nekas information om hur de skyddar sig mot hiv eller oönskade graviditeter är inte ett EU som är till för alla. EU:s ambition att vara demokratiskt och öppet för alla EU-medborgare kräver att EU verkar för friheten att få vara den man är och bestämma över sin egen kropp och sitt liv.

EU:s medlemsstater har skrivit under såväl Europakonventionen för mänskliga rättigheter, Barnkonventionen, Kvinnokonventionen samt FN:s handlingsplaner från Kairo 1994 och Peking 1995. Alla dessa instrument har till uppgift att garantera individer sexuella och reproduktiva rättigheter.

EU:s medlemsländer påverkar redan idag människors rätt till sin kropp och sexualitet genom lagstiftning och erfarenhetsutbyten, både inom EU och när unionen agerar internationellt. Kommissionen och Europeiska ministerrådet har till exempel tagit beslut om **prevention av hiv**, ökad **jämställdhet** och minskad **diskriminering på grund av sexuell läggning**. Europaparlamentet har dessutom vid flera tillfällen skrivit rapporter och debatterat abort samt sexuella och reproduktiva rättigheter. Inom biståndet är SRHR ett område som diskuteras intensivt av alla institutioner.

{3} SEXUELL OCH REPRODUKTIV HÄLSA OCH RÄTTIGHETER – EN VIKTIG FRÅGA FÖR EU forts.

En annan viktig orsak till att vi från svenskt håll driver dessa frågor även i EU är att de personer och organisationer som strävar efter att inskränka människors friheter på området är aktiva i Bryssel. Om inte vi som enskilda organisationer tillsammans med svenska parlamentariker och ministrar ser allvaret i detta motstånd kommer de se till att beslut fattas som gynnar deras agenda.

Det är ingen tvekan om att många av SRHR-frågorna är några av de svåraste politiska frågorna att enas kring. Motståndet mot kvinnors rätt att välja abort är starkt i några av medlemsländerna. I Sverige finns en lång tradition av öppenhet kring frågor om sexualitet och sexualupplysning som gör oss unika. Det finns därför internationellt en stor förväntan på att den svenska regeringen agerar som en förebild och ser till att frågor om SRHR finns med under det svenska ordförandeskapet. Sverige har under denna tid en chans att leda och medla för att ta ett steg framåt och göra Europa tryggare, säkrare och modernare för alla invånare.

Regeringen har tagit fram **fem prioriteringar** inför förhandlingarna med den fransk/tjeckisk/svenska trojkan. Detta dokument syftar till att utifrån prioriteringarna visa kopplingarna till SRHR-perspektiven ovan, samt lyfta fram vad vi vill att regeringen ska göra under ordförandeskapet.

{4}

09-NÄTVERKETS PERSPEKTIV PÅ SVERIGES PRIORITERINGAR

EU som global aktör och fortsatt utvidgning

EU:S RÖST PÅ DEN GLOBALA arenan är central. Under det holländska ordförandeskapet 2004 samlades EU i starka rådslutsatser som tydligt tog ställning för individens rätt och frihet att bestämma över sin sexualitet och reproduktion. Detta skedde under 10-årsjubileet av Kairodeklarationen (ICPD+10). Sedan dess har EU:s röst på den globala arenan försvagats. I FN har EU under det senaste året varken kunnat förhandla gemensamt vid kvinnokommissionen eller vid befolkningskommissionen.

När nu Sveriges ordförandeskap sammanfaller med 15-årsjubileet för handlingsplanen från befolkningskonferensen i Kairo (ICPD+15) är förväntningarna höga. Genom ett strategiskt arbete som påbörjas nu kan Sverige lyckas utöka kretsen av aktiva likasinnade och på så sätt isolera Polen, Irland och Malta.

FN:s millenniemål 5 om förbättrad **mödr hälsa** kommer inte att uppfyllas utan politiskt ledarskap. Mödradödligheten i världen har knappt minskat under de senaste 20 åren. Varje minut dör en kvinna i graviditets- eller förlossningsrelaterade skador. 99 procent av dessa kvinnor lever i utvecklingsländer.

EU behövs som en global aktör för kvinnors och mäns rätt att få tillgång till **preventivmedel**, **mödrhälsovård** och **säker abort**. Likaså måste EU stå upp för att hiv-prevention handlar om fördomsfri sexualupplysning och **kondomutdelning**. EU behövs som politisk motkraft till dem som säger att ungdomar inte ska få information om **säkert sex**.

Var femtonde sekund smittas en person mellan 15 och 24 år med hiv. Oskyddat sex är den absolut främsta orsaken till att hiv sprids. Därför är prevention och behandling av hiv och aids en del av SRHR-agendan.

SRHR är även en del av **säkerhetspolitiken**. Kvinnor löper ökad risk att utsättas för sexuellt våld i konfliktzoner och inte sällan rapporteras att våldtäkter används som vapen i öppna konflikter. Kvinnor har även en nyckelroll i fredskapande och konfliktförebyggande arbete.

Fattigdom handlar inte bara om brist på ekonomiska resurser utan även om att vara berövad makt och valmöjligheter, inklusive makt över den egna kroppen och sexualiteten, även om den går utanför den heterosexuella normen, samt val gällande familjeplanering och hiv-prevention.

{4} 09-NÄTVERKETS PERSPEKTIV PÅ SVERIGES PRIORITERINGAR forts.

I budgetpropositionen 2008 är SRHR en viktig komponent under biståndsprioriteringen **jämställdhet** och kvinnors utveckling. Det står också i budgeten att prioriteringarna ska vara ett stöd i arbetet med att identifiera specifika insatser och initiativ under det svenska ordförandeskapet 2009. I regeringens PGU-skrivelse från mars 2008 skriver regeringen att handlingsprogrammet från Kairo ska genomföras. Detta ser vi som en tydlig viljeinriktning att Sverige ska prioritera SRHR i utvecklingssamarbetet under det svenska ordförandeskapet.

09-NÄTVERKET UPPMANAR REGERINGEN:

➤ att verka för att FN:s säkerhetsråds resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet genomsyrar alla EU:s relationer med konfliktdrabbade länder och deras fredsbevarande insatser.

➤ att verka för att FN:s säkerhetsråds resolution 1820 om sexualiserat våld i väpnade konflikter genomsyrar alla EU:s relationer med konfliktdrabbade länder och deras fredsbevarande insatser.

➤ att arrangera en internationell konferens tillsammans med civila samhället om hur handlingsplanen från befolkningskonferensen i Kairo ska implementeras.

➤ att strategiskt arbeta för att Europeiska ministerrådet kan anta ett tydligt och starkt språk för SRHR i rådsslutsatser om International Conference on Population and Development +15 (ICPD+15).

➤ att Sveriges regering fortsätter driva SRHR-frågor, tillsammans med likasinnade länder, som självklara förutsättningar för demokratiutveckling, mänskliga rättigheter och öppenhet inom och utom unionen och därmed tydligt utmanar intressen som ifrågasätter människors rätt att bestämma över sin kropp och sexualitet.

{4} 09-NÄTVERKETS PERSPEKTIV PÅ SVERIGES PRIORITERINGAR forts.

Jobb, tillväxt och konkurrenskraft

Alla människor ska, oavsett t.ex. kön och sexuell läggning, och oavsett valet att bilda familj eller inte, ha möjlighet att utbilda sig och vara delaktiga på arbetsmarknaden på lika villkor. Människors rätt och möjlighet att bestämma över sin egen kropp och sin egen sexualitet hänger ihop med möjligheter att försörja sig.

Kvinnors möjlighet till arbete och familj

En förutsättning för att både kvinnor och män ska delta på arbetsmarknaden är att de kan bestämma om och när de vill ha barn och i så fall hur många. I Europa är förutsättningarna att ta ett jobb, gå upp i arbetstid eller söka ett jobb med större ansvar sämre för kvinnor än för män.

Svensk historia visar hur grundläggande det var för kvinnors utbildning och deltagande på arbetsmarknaden att de fick tillgång till **preventivmedel**. Tillgången till preventivmedel är mycket låg i många av EU:s medlemsstater. I Europa idag känner framför allt kvinnor rädsla inför de konsekvenser en **oönskad graviditet** kan innebära. I många länder innebär föräldraskapet en ofrivillig reträtt från arbetsmarknad och skola, stora ekonomiska upppoffringar och i många fall ett socialt utanförskap.

De bristfälliga möjligheterna till abort och de restriktiva abortlagstiftningarna i vissa av EU:s medlemsländer leder till att kvinnor inte alltid själva kan bestämma om och när de vill ha barn. Detta inverkar naturligtvis på kvinnors möjlighet till karriär och inflytande. Dålig tillgång till säkra och lagliga aborter kan äventyra kvinnors hälsa och i värsta fall kan det leda till döden.

Juridiskt erkännande av samkönat partnerskap och äktenskap

Oavsett var du reser inom Europa anses äktenskap mellan man och kvinna vara juridiskt likvärdiga, trots att våra enskilda nationella lagar kan se olika ut. För samkönade par som lever i partnerskap eller äktenskap ser situationen annorlunda ut då samlevnadsformerna inte juridiskt erkänns mellan medlemsstaterna. Detta leder till att hbt-personer och deras familjer begränsas att utöva rätten att fritt röra sig inom unionen, som är en av EU-medborgarens mest centrala rättigheter.

Transpersoners utsatthet

Tillgången till arbete är ännu mer begränsad för transpersoner än för homo- och bisexuella. Transpersoner vittnar om hur de kan tvingas in i prostitution eller osäkra arbeten i service-sektorn utan försäkringar eller andra förmåner som normalt åtnjuts. Detta leder till otrygga anställningar och små möjligheter att ställa krav på och påverka sitt arbete.

{4} 09-NÄTVERKETS PERSPEKTIV PÅ SVERIGES PRIORITERINGAR forts.

Öppenhetens betydelse och en gemensam diskrimineringslagstiftning

Så länge hbt-personer inte är välkomna inom alla branscher och yrken och inte kan leva öppet med sin sexuella läggning och/eller könsidentitet råder fortfarande ett orättvist och diskriminerande klimat på arbetsmarknaden. Dagens diskrimineringslagstiftning, som omfattar arbetsliv, utgör ett skydd i teorin men är ofta verkningslös när det kommer till praktisk tillämpning. Tillämpningen av lagstiftningen måste förbättras. En annan mycket viktig åtgärd för att säkerställa skydd är en **gemensam diskrimineringslagstiftning** som omfattar även sexuell läggning och könsidentitet och som inte enbart berör arbetslivet utan även varor, tjänster och övriga delar av samhället.

09-NÄTVERKET UPPMANAR REGERINGEN:

➤ att verka för att EU:s medlemsstater ökar tillgången till preventivmedel och information så att unga tjejer och kvinnor ges möjlighet att välja när och om de önskar bilda familj, för att på så sätt öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden.

➤ att verka för att samkönade par som lever i partnerskap, eller äktenskap, erkänns juridiskt i alla medlemsstater, så att samkönade par får samma möjligheter som andra människor att röra sig fritt och arbeta inom unionen.

➤ att verka för att könsidentitet läggs till som diskrimineringsgrund så även transpersoner skyddas i arbetslivet samt verka för att lagen i praktiken tillämpas i enlighet med lagens intention.

{4} 09-NÄTVERKETS PERSPEKTIV PÅ SVERIGES PRIORITERINGAR forts.

Ett tryggare och öppnare Europa

Utsatthet för våld

Ett tryggare Europa innebär en ökad trygghet i privatlivet och samhället. Våld förekommer i nära relationer, av familjen och ute på gatan.

Våld i nära relationer innebär att förövaren utnyttjar sin partner för att skada, få makt eller behålla kontroll över den andra. Det kan vara fysiskt, psykiskt, verbalt eller sexuellt våld och gäller såväl i samkönade relationer som i olikkönade relationer. Våldet drabbar även de barn som lever med våldet som en del av sin vardag. Barn som växer upp i familjer där det förekommer våld är brottsoffer.

Våld i hederns namn, hedersbrott, handlar om familjens/gemenskapens starka kontroll över individens sexualitet. Kontrollen används för att upprätthålla familjens/gemenskapens så kallade heder. Våldet kan förekomma i alla familjer/släkter oberoende av religion, födelseland och kulturell tillhörighet och kan drabba kvinnor såsom män, barn och hbt-personer.

Sexualiserat våld, såsom sexuellt ofredande, sexuellt utnyttjande och våldtäkt är vanligt som en del av våldet mot kvinnor. Till sexualiserat våld kan även räknas könsstympning som förekommer inom vissa kulturer och familjer. Omvändelsevåldtäkter är våld som riktas mot lesbiska och bisexuella kvinnor och som inte sällan är sanktionerade eller till och med utförda av kvinnans familj. Vidare kan hbt-personer också tvingas till giftermål mot sin vilja. Kvinnor som däremot inte gifter sig kan hamna i en beroendeställning till sin familj och samtidigt tvingas axla bördan av att ta hand om gamla och sjuka familjemedlemmar utan möjlighet till inflytande över sitt eget liv. Hatbrott begås på grund av någons fördomar och hat mot en viss grupp av människor.

Hatbrott riktas mot människor på grund av t.ex. kön och sexuell läggning.

Människohandel

Exploatering av vuxna och barn som handelsvara och påtvingad prostitution är brott mot de mänskliga rättigheterna. EU måste vara en självklar och naturlig aktör för att bekämpa detta grova våld mot människors rätt att bestämma över sitt eget liv, sin kropp och sexualitet.

{4} 09-NÄTVERKETS PERSPEKTIV PÅ SVERIGES PRIORITERINGAR forts.

Asyl

Nationella och europeiska lagar och dess tillämpning får inte strida mot de mänskliga rättigheterna på så sätt att människor nekas uppehållstillstånd och skickas tillbaka till länder där de riskerar förföljelse, tortyr och död. Det bör vara en självklarhet att de europeiska medlemsstaterna erkänner **förföljelse på grund av sexuell läggning** som asylgrundande skäl – på samma sätt som Sverige enligt lag gör.

Yttrandefrihet och mötesfrihet

I flera länder inom EU kränks människors rätt till mötes- och yttrandefrihet. Tydliga exempel är Pridefiranden i Polen och Baltikum, där deltagarna under genomförandet utsätts för hot och våld – i de fall där genomförande alls tillåts.

09-NÄTVERKET UPPMANAR REGERINGEN:

➡ att verka för att våld kopplat till sexualitet och kön, såsom människohandel uppmärksammas inom det det polisiära-, rättsliga-, sociala- och migrationspolitiska samarbetet inom EU.

➡ att EU instiftar lag som förbjuder hatbrott mot hbt-personer, på liknande sätt som EU gjort gällande rasistiskt våld.

➡ att verka för en gemensam lagstiftning där förföljelse på grund av sexuell läggning och könsidentitet inkluderas som asylgrundande skäl.

➡ att verka för ett gemensamt anti-diskrimineringsdirektiv, som omfattar samhällsområden utanför arbetslivet, och som inkluderar samtliga diskrimineringsgrunder.

➡ att arbeta för att Europa är en trygg och säker plats där unga kvinnor och män kan utvecklas och göra fria val kopplat till sin sexualitet.

{4} 09-NÄTVERKETS PERSPEKTIV PÅ SVERIGES PRIORITERINGAR forts.

Östersjön och relationerna med närområdet

I LITAUEN ANVÄNDER ENDAST en tredjedel av alla kvinnor (14-44 år) preventivmedel och samtidigt står **aborträtten** ständigt under hot. Tonårsgraviteter är tre gånger vanligare i Litauen än i Sverige. I Lettland är andelen hiv-positiva sex gånger högre än för bara nio år sedan. I relationerna med de baltiska staterna skulle mycket vinnas om sexualundervisning, ungdomsmottagningar och individuella friheter och rättigheter fanns med på dagordningen.

Den restriktiva abortlagen i Polen har funnits sedan 1993. Abort är tillåtet om det finns fara för kvinnans liv eller hälsa eller om det finns misstankar att graviditeten är "ett resultat av ett brott". Flera försök görs för att inskränka rätten, såväl juridiskt som praktiskt. Nyligen dömde Europadomstolen Polen då en kvinna vägrats rätten att överklaga domen som nekade henne en abort trots att hon riskerade att bli synskadad om hon fullföljde graviditeten. Den polska staten dömdes för brott mot mänskliga rättigheter, men kvinnan tvingades att genomföra graviditeten och blev blind.

Hbt-rörelsen i Östersjöområdet möter dagligen moralkonservativt motstånd. Fredliga demonstrationer har förbjudits, gayklubbar stängts, politiker uttalat sig starkt homofobiskt. Exempelvis ligger Litauen i botten bland Europas länder vad gäller acceptans av hbt-personer. Bland annat har det litauiska parlamentet lagt fram ett förslag för att sexuell läggning ska strykas som grund ur den anti-diskrimineringslagstiftning som Litauen har idag. En aktiv åtgärd som innebär att diskriminering kommer att sanktioneras och betydligt försämra hbt-personers livssituation. I Polen har liknande lagförslag lagts fram om att t.ex. förbjuda "homosexuell propaganda" och homosexuella från att verka som lärare.

Sverige är ett av de länder i Europa där hundratals kvinnor och barn utsätts för **människohandel för sexuella ändamål** varje år. De flesta kommer från de baltiska staterna, Östeuropa och Ryssland och de tvingas till prostitution framför allt i Stockholm, Malmö och Göteborg, men människohandel förekommer också på mindre orter och på landsbygden.

09-NÄTVERKET UPPMANAR REGERINGEN:

➡ att rikta skarp kritik mot de länder i EU som bryter mot de mänskliga rättigheterna, och särskilt uppmärksamma det som är kopplat till sexuella och reproduktiva rättigheter.

➡ att se till att samarbetet med Östersjöregionen särskilt fokuserar på att motverka människohandel.

➡ att öka det samarbete i Östersjöregionen som syftar till att utbyta erfarenheter om hur länderna minskar spridningen av HIV och andra sexuellt överförbara sjukdomar samt arbetar med att förhindra oönskade graviditeter.

{4} 09-NÄTVERKETS PERSPEKTIV PÅ SVERIGES PRIORITERINGAR forts.

Klimat, miljö och energi

Försämrade miljöförhållanden och naturkatastrofer påverkar män och kvinnor, pojkar och flickor olika.

I SAMBAND MED **klimatförändringar** ökar också risken för att fler människor blir **miljöflyktingar** för att komma undan t.ex. översvämningar, torka eller orkandrabbade områden. Flyktingskapet innebär alltid utsatthet och tillgången till exempelvis preventivmedel, kondomer och bindor blir kraftigt försämrade. Många kvinnor och barn utsätts för sexuellt våld eller tvingas till prostitution i flyktingsituationer och frånvaron av vård i flyktingläger gör graviditeter och förlossningar mycket riskfyllda samt att de osäkra aborterna ökar. Katastrofhjälp tar sällan med i beräkningarna de ökade behoven av prevention och vård relaterat till SRHR.

I en tid då klimatpåverkan och miljö får ökat fokus på den globala agendan höjs röster om att dessa frågor bör kopplas till befolkningstillväxt. Det finns kopplingar mellan befolkningsfrågor och miljö men dessa är komplexa och varierande. För att förstå dem måste man också ta hänsyn till orsaker till befolkningstillväxt, migration, olika konsumtionsmönster som skiljer sig mellan rika och fattiga samt teknologisk utveckling.

När diskussioner om dessa kopplingar kommer upp är det viktigt att vi behåller fokus på **mänskliga rättigheter** och **individens val** samt tillgång till hälsovård och preventivmedel för att individen faktiskt kunna göra dessa val.

Världens **befolkning** har ökat från 2,5 miljarder 1950 till 6,2 miljarder 2006. Fertiliteten är högst i fattiga länder och bland fattiga människor i dessa länder. Människor med små ekonomiska resurser är också de som har sämst tillgång till information, preventivmedel och rådgivning, och därmed sämst möjligheter att planera om och när en person vill bli förälder. I Afrika har befolkningen ökat från 215 miljoner 1950 till 924 miljoner 2006. Denna siffra väntas stiga till det dubbla fram till 2050. Det är också fattiga människor i fattiga länder som påverkas mest när jord och vatten förstörs samt när bristen på mat och rent **dricksvatten** förvärras.

09-NÄTVERKET UPPMANAR REGERINGEN:

➡ att aktivt verka för att EU ökar andelen finansiella resurser som syftar till att öka fattiga människors tillgång till information, rådgivning och preventivmedel för att ge dem möjlighet att planera antal barn.

➡ att arbeta för att EU tar med SRHR i analysen av humanitära program, som till att börja med omedelbart ska tillhandahålla "Minimal Initial Service Package" (MISP) för att sedan fortsätta med att tillhandahålla livsavgörande service som preventivmedel, säkra aborter och akut förlossningsvård.

➡ att motverka de negativa följderna för mänskliga rättigheter, inklusive sexuella och reproduktiva rättigheter, som klimatförändringar och miljökatastrofer kan innebära, till exempel i samband med miljöflyktingskap.

**09-NÄTVERKET
BESTÅR AV:**

Afrikagrupperna

www.afrikagrupperna.se

Amnesty International

www.amnesty.se

Kvinna till Kvinna

www.kvinnatillkvinna.se

Forum Syd

www.forumsyd.org

RFSL

www.rfsl.se

RFSL Ungdom

www.rfslungdom.se

RFSU

www.rfsu.se

Svalorna Latinamerika

www.svalorna.se

Sveriges Kvinnojourers Riksförbund

www.kvinnojour.com